

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om handelsagenter og handelsrejsende.

Af justitsministeren (Engell).
(Fremsat 8/12 89).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Dette lovforslag drejer sig om handelsagenter og handelsrejsende, og ligesom den gældende kommissionslov drejer forslaget sig jo også her primært om formidlingen af salgsaftaler.

Det andet, der ligger i lovforslaget, er spørgsmålet om at gennemføre EF-direktivet fra 1986 om selvstændige handelsagenter. Da der jo her typisk er tale om formidling af handel over landegrænser, kan det vel også være rimeligt at forsøge at harmonisere medlemslandenes lovgivning, hvad det angår, ikke mindst når det drejer sig om sikring af agenternes arbejdsvilkår.

Vi er derfor selvsagt positive over for forslaget om forbedringer af agenternes opsigelsesregler, deres muligheder for at opnå goodwill, de nye regler vedrørende provision m.v.

Jeg vil dog alligevel gerne allerede her varsko, at vi under udvalgsarbejdet gerne vil se lidt nærmere på den mellemløsning, som justitsministeren lægger op til i lovforslaget vedrørende beskyttelsesreglerne. Jeg kan forstå, at ministeren mener, der med dette forslag er skabt en god balance mellem hensynet til, at danske eksportvirksomheder får gode muligheder i udlandet, og hensynet til handelsagenternes retsbeskyttelse. Men som sagt vil vi gerne se lidt nærmere på, om den balance nu er til stede.

Noget andet, jeg godt kunne tænke mig at få afklaret – det kan være, det kan lade sig gøre allerede i dag, ellers må vi gøre det under udvalgsarbejdet – er, hvordan dette forslag forholder sig til reglerne i de øvrige nordiske lande. Der har jo tidligere været arbejdet på at opnå fælles nordiske regler for dette område, men det blev ikke til noget på grund af Danmarks indtræden i EF, og derfor synes jeg, det kunne være lidt interessant at få noget at vide om dette spørgsmål.

Men ellers er Socialdemokratiet som sagt positiv over for lovforslaget.

Pernille Sams (KF):

Man kan da roligt sige, at der er tale om et langt og et grundigt forarbejde i denne sag. Denne lovgivning har været undervejs lige siden 1960'erne, hvor det nordiske samarbejde om ændringer i kommissionsloven startede. Da vi så trådte ind i EF, blev det mere oplagt for os at afvente det EF-direktiv, der allerede dengang var på trapperne, men som på grund af mange ændringer og modstand i specielt et enkelt medlemsland, nemlig England, først langt senere blev vedtaget.

Danmark har deltaget aktivt i udformningen af direktivet, og vi har haft en stor indflydelse på indholdet af det, som først og fremmest vil betyde en stærk forbedret stilling for handelsagenter og for selvstændige handelsrejsende.

Jeg kan give Det Konservative Folkeparti positive tilslutning til forslaget. Vi er glade for, at det nu er her, og vi kan give vores tilsagn om en hurtig udvalgsbehandling.

Tommy Dinesen (SF):

Da jeg så bemærkningerne til lovforslaget, blev jeg også meget glad for, at man nu vil gøre noget for handelsagenter og handelsrejsende. Og da jeg så, at der var nogle fordele i det, men at det var sammenholdt med reglerne i kommissionsloven fra 1917, synes jeg heller ikke, man kunne forvente andet.

Når først man startede på et nordisk justitsministermøde i 1962, og når man i Sverige vedtog det i 1974, i Norge i 1973 og i Finland i 1975, og når man i 1976 har fremlagt det i EF-Kommissionen, og når man i 1977 i Justitsministeriet nedsatte en arbejdsgruppe, som i 1978 kom med en beretning, hvorefter man i 1979 behandlede forslaget igen i EF-Kommissionen, og hvor det fra 1979 til 1986 blev drøftet i en arbejdsgruppe, hvorefter man nu mener, at det skal være færdigt inden 1994, så mener jeg, det er så godt behandlet, at jeg ikke vil bruge ret mange flere ord på det.

Selvfølgelig er der nogle spørgsmål, vi vil stille undervejs, bl.a. med hensyn til det, som man fra Industrirådet ikke har været ret meget for, nemlig at disse regler skulle gælde over for lande udefra. Jeg synes, det er lidt uklart, og det vil vi altså forsøge at få belyst under udvalgsbehandlingen.

[Tommy Dinesen]

Men vi vil positivt være med til forslaget gennemførelse.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Da ordføreren for dette lovforslag er forhindret i at være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Dette lovforslag er dels en gennemførelse af et EF-direktiv, dels en modernisering af kommissionslovens regler, således at disse harmonerer med EF-reglerne. Reglerne, der gennemfører EF-direktivet, er vi som bekendt forpligtet til at gennemføre.

Venstre mener, at reglerne for de selvstændige handelsagenter og handelsrejsende er en klar forbedring i forhold til de tidligere regler.

Forslaget giver begge grupper langt bedre mulighed for at kontrollere størrelsen af den provision, de modtager. Ydermere får de mulighed for at få provision af de ordrer, som er tilgået agenturgiver som følge af deres arbejde, efter at de har forladt deres stilling.

I lighed med, hvad der er almindeligt i andre selvstændige forretningsforhold, kan den selvstændige handelsagent endvidere få godtgørelse for goodwill, hvis agenturaftalen ophører. Denne godtgørelse kan f.eks. ydes, hvis handelsagenten egenhændigt har opbygget en fast kundekreds, som agenturgiveren kan udnytte.

Venstre mener endvidere, at det også for danske handelsagenter må være en fordel, at disse regler nu er de samme, uanset hvor i EF de opererer. Det gør det nemmere for virksomhederne og agenterne at nå ud til det europæiske marked og er derved med til at hjælpe dem med at udnytte alle fordelene ved det indre marked.

De ændringer, som justitsministeren har udarbejdet for så vidt angår de hjemlige handelsrejsende samt undtagelsesmuligheden for agenter, der opererer og er hjemmehørende uden for EF, mener vi tager hensyn til både eksportindustriens og handelagenters og handelsrejsendes interesser.

Venstre kan derfor fuldt ud tilslutte sig justitsministerens forslag.

Knud Lind (FP):

Dette lovforslag omfatter reelt kun 1.500 personers virke her i Danmark, nemlig 1.500 handelsagenter.

Der har været en kommissionslov tilbage fra 1917, så ud fra et tidsmæssigt synspunkt kunne man måske nok sige, at der var sket noget siden.

I 1986 blev der vedtaget et EF-direktiv, som reelt skulle træde i kraft den 1. januar 1990, så den dato er vi altså forbi. Men det, der blev vedtaget, var et EF-direktiv, hvor hovedvægten ligger på selve spørgsmålet om kommissionsforhold, mens bestemmelserne om handelsagenter og handelsrejsende i EF-direktivet indtager en langt mere tilbagetrukket plads, end det gør i det forslag, som nu er strikket sammen i Justitsministeriet.

Der er jo sket det, at man dels har haft et EF-direktiv, dels har haft disse nordiske regler, som man faktisk kom frem med i starten, og endelig har man haft de moderniseringsønsker, der har været fra forskellige. Og ud fra det har man forsøgt at strikke noget sammen, uden at man egentlig kom til at overtræde det EF-direktiv, som ligger til grund – hvor langt kan man gå i det, uden at man er gået for vidt? Det er sådan set det, der ligger i det foreliggende lovforslag.

Men der ligger også noget andet i det. Handelsagenterne har nemlig i det forslag, som er fremsat af justitsministeren, fået en langt mere fremtrædende plads. Når man læser forslaget, får man indtryk af, at den konservative regering rent fagforeningsmæssigt vil gå Socialdemokratiet i bedene. Der er skærpede regler vedrørende opsigelse. Der er regler om goodwill vedrørende agenturophør, og der er provisionsregler: regler for, hvornår provision skal udbetales, og goodwill. Hvis man f.eks. har skaffet flere kunder i den stilling, man har, og der så sker et agenturophør, kan der altså komme en eftergoodwill til betaling.

Når man nu ved, at dette her egentlig har hvilet på frie kontraktforhold og man faktisk her i landet har haft det indtryk, at det var et frit erhverv, så har man med justitsministerens forslag – uden at man egentlig har baggrund i EF-direktivet – skærpet reglerne i retning af at varetage 1.500 handelsagenters særlige interesser næsten fagforeningsmæssigt.

Det andet synspunkt, man kan se det ud fra, er det rent nationale: Producenterne ligger i Vesttyskland, Frankrig, England og andre centrale steder i Europa, mens handelsagenterne befinder sig i randlandene, dvs. i Danmark, hvor vi ikke har de store producenter, som man

[Knud Lind]

kan komme uoverens med for så vidt angår handelsagenturet, den handelsrejsende og handelsagenten. Derfor er det, hvis man skal se rent nationalt på det, såmænd en udmærket idé, men det smager gevaldigt af, at man ønsker at strikke mere ind i et EF-direktiv rent fagforeningsmæssigt, hvis jeg må sige det på den måde, end godt er.

Men vi vil selvfølgelig se positivt på forslaget under udvalgsarbejdet.

Elisabeth Arnold (RV):

Som de fleste tidligere ordførere – den sidste dog undtaget – vil vi fra Det Radikale Venstres side også give tilslutning til dette lovforslag. Det ser ud til at være fornuftigt. Det betyder en forbedring af handelsagenters stilling, især ved opsigelse. Der er regler om goodwill, om provision, alt sammen noget, som er fornuftigt.

Når man tænker på den lange forberedelsestid, der er gået forud for fremsættelsen af lovforslaget, må man formode, at der har hersket ganske fornuftige forhold også for de frie aftaler, som Fremskridtspartiets ordfører netop nævnte.

Vi kan fra Det Radikale Venstres side tilsige en hurtig og effektiv udvalgsbehandling.

Glønborg (KRF):

Jeg kan hilse fra Kristeligt Folkeparti og sige, at vi også er med på denne sag.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil gerne takke ordførerne for den meget positive behandling, forslaget har fået.

Det er rigtigt, som flere har været inde på, at dette lovforslag har haft et langt tilløb. Det er ikke alt, der går hurtigt, og dette har været grundigt forberedt. Det håber jeg også vil kunne komme til at præge den videre udvalgsbehandling.

Fru Lissa Mathiasen stillede mig det konkrete spørgsmål, hvordan det forholder sig i de andre nordiske lande. Jeg kan sige, at de andre lande i Norden ligger helt på linie med det lovforslag, jeg her har fremsat. Der ligger et svensk lovudkast, som på alle væsentlige punkter er i overensstemmelse med dette forslag. I Norge og Finland er man ikke kommet helt så langt med behandlingen af regler om handelsagenter, men har oplyst over for os, at planerne går i retning af at indføre samme regler som i Dan-

mark, sådan at der i de nordiske lande vil være en situation, hvor vi er på linie, og hvor vi også er på linie med EF-landenes regler.

Men som sagt: tak til ordførerne. Jeg forstod, det var et positivt tilsagn fra alle. Der er ting, man ønsker uddybet under udvalgsbehandlingen, bl.a. den mellemløsning, som fru Lissa Mathiasen omtalte der lægges op til i forslaget. Og jeg forstod også hr. Knud Linds udtalelser – efter nogle ideologiske betragtninger – som et tilsagn om at ville medvirke til forslagets gennemførelse. Så det ser ud til, at det kan ske i enstemmighed.

Knud Lind (FP):

Jeg vil gøre justitsministeren opmærksom på, at her i Tinget er det altså ofte de ideologiske ting, der gør, at man ikke siger ja til et forslag.

Jeg vil gerne sige, at det undrer mig meget, at en konservativ justitsminister reelt, med glæde i stemmen, fremsætter et lovforslag, som betyder, at en kontrakt, som en selvstændig, fri person, som kan kalde sig handelsagent, handelsagentur eller lignende, hidtil har kunnet indgå med en producent, ikke er ret meget værd, når dette lovforslag er vedtaget, for her sættes nogle helt skrappe regler op, som faktisk bryder ind i det frie kontraktforhold, og det vil altså igen sige det frie erhverv.

Derfor siger jeg, at det undrer mig lidt, at man ligesom går Socialdemokratiet i bedene her, for det havde ikke været nødvendigt at gøre det, hvis man havde holdt sig lidt mere strikte til det EF-direktiv, der er kommet. Det er klart, at der skal nogle moderniseringer til, men det er, som om man har ladet sig slæbe længere hen ad vejen. Jeg ved ikke, om justitsministeren har haft forhandlinger med Socialdemokratiet, inden man fremsatte forslaget, men sådan virker det umiddelbart på mig.

Justitsministeren (Engell):

Til hr. Knud Linds orientering kan jeg sige, at lovforslaget helt naturligt har været drøftet med de tre regeringspartiers folketingsgrupper, inden det er blevet fremsat, og herudover har der ikke været ført forhandlinger.

Jeg mener, at hr. Knud Lind skyder helt ved siden af målet. Dette lovforslag ligger ganske tæt på det EF-direktiv, som er udgangspunktet.

[Justitsministeren]

Og som sagt: hr. Knud Linds ideologiske betragtninger synes jeg han skal spare sig til en anden og bedre lejlighed. De passer ikke i forbindelse med dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Jeg vil gerne gøre ministeren opmærksom på – hvis der skulle komme andre diskussioner – at når jeg lægger vægt på noget, så er det, fordi jeg har læst lovforslaget og bemærkningerne igennem. Når jeg f.eks. lægger vægt på, at der er en forskel, vil jeg gøre ministeren opmærksom på, at ministeren i sit eget lovforslag under bemærkningerne side 7, venstre spalte, øverste afsnit, har skrevet:

»Loven indeholder regler om kommissionærer, handelsagenter og handelsrejsende. Hovedvægten ligger på kommissionsforhold, mens bestemmelserne om handelsagenter og handelsrejsende indtager en langt mere tilbagetrukket plads.«

Der er altså et direktiv fra EF, så skal man kigge på dette forslag, og dér er det den omvendte verden. Det er derfor, jeg siger, at der er en forskel mellem det EF-direktiv, der ligger bag, og så det, justitsministeren kommer med i dag. Og den forskel arbejder imod det frie kontraktforhold, som De Konservative ellers altid står for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 93:

Forslag til lov om ændring af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 6/12 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Jytte Andersen (S):**

Det kunne have været flot, hvis vi kunne starte 1990'erne med at lægge ud med et ønske og en politisk forpligtelse over for børnefamilierne om, at vi ville sigte mod en længere barselorlov og mod et arbejdsmarked, som i højere grad tog hensyn, bl.a. hvis små børn var syge.

Sådan er de politiske vilkår ikke og formentlig heller ikke de økonomiske vilkår i dagens Danmark, men jeg ville i hvert fald gerne både personligt og på Socialdemokratiets vegne sige, at vi ikke bør komme for langt ind i 1990'erne, før vi får udvidet barselorloven, og før vi får lagt grunden til en omsorgslov for børneforældre. Det har ikke ret meget med dette lovforslag at gøre, men jeg synes, at jeg ville komme med dette hjertesuk.

Det, dette forslag handler om, har vi ikke de store problemer med at tilslutte os. Vi synes, det er rimeligt, at der gives større fleksibilitet i forhold til forældrenes ønske om, hvornår de to ugers orlov, som faderen har ret til i tilknytning til barselorloven, skal placeres.

Vi har heller ingen problemer med at give forlænget barselorlov, når det drejer sig om, at børn skal være på hospital i forbindelse med deres start på livet.

Der ligger også i forslaget nogle ændrede bestemmelser om varsling, og det forekommer os, at der er sket en opstramning, som måske ikke er helt rimelig. Vi opfatter det, som om man tager større hensyn til arbejdsgiverne, end rimeligt er. Det er muligt, at der ikke er grund til de store bekymringer, men når der tales om, at arbejdsgiveren i alle tilfælde skal underrettes om begivenhederne »uden ugrundet ophold«, så er det en stramning, som man måske kunne lempe lidt på.

Jeg tror ikke, ministeren er ude på at stramme reglerne, men jeg tror, at hvis en sag spidser til ude på den enkelte arbejdsplads, kan en arbejdsgiver bruge dette som en opstramning, der måske ikke er politisk dækning for her i Folketinget. Vi vil i hvert fald gerne i udvalget se på, om der ligger et politisk ønske om en opstramning i det eller der ikke gør det, og hvis